

(signatura de 1780)

DR. JOSEP CANET I PONS (1758-1832)
FRANCISCA LOPEZ DE ORTIGA I LACRUZ (1756-ca1784)
RAIMUNDA LLOSAS I FRAGÀ (-1804)
TERESA GASOL I SABATER (ca1758-)

Quan varem començar a investigar la seva vida i la seva obra no en sabíem més que el que en diu d'all la Gran Enciclopèdia Catalana:

Canet, Josep (Calaf, Anoia ss XVIII-XIX) Metge i polític. Fou metge del capítol de Tarragona. Refugiat a Mallorca durant la Guerra del Francès, hi publicà diversos opuscles sobre qüestions polítiques i militars en contra dels afrancesats (1811-12). El 1813 inicià la publicació d'un periòdic antiliberal, "Nuevo Diario de Palma intitulado El Liberal Napoleón" en oposició a "La Aurora Patriótica Mallorquina".

Avui podem dir que el Dr. Canet, tot i tenir uns començaments difícils (orfe de pare i mare als 9 anys; conflictes interminables amb el seu oncle i tutor Rafel; matrimoni precoç) tira endavant la carrera de Medicina com el seu pare, i la exerceix inicialment pels pobles de la Segarra, amb esperit innovador i ganes de millora (presentació a oposicions; relació amb l'Acadèmia Mèdico-Pràctica de Barcelona; introducció de la vacuna jenneriana). Comença una activitat com a escriptor sobre temes de Medicina.

A finals de 1803 abandona Calaf per Tarragona, on exerceix de metge del capítol de la Catedral i del seu Arquebisbe i comença, probablement, a visitar a l'Hospital. En produir-se els fets de maig de 1808 comença a publicar opuscles contra Napoleó i a favor de Ferran VII. Viu de prop l'epidèmia de 1809 a Tarragona. Just abans de caure la ciutat en mans franceses (1811) ha de fugir a Palma, on segueix escrivint i publicant.

Cap el 1813, arran de les discussions a les Corts de Cadis sobre la supressió del Tribunal de la Inquisició, la seva postura es radicalitza en contra dels liberals. El 1818 publica la seva darrera obra: *Enfermedades del ejército y del Pueblo* i el 1824 (després del trienni liberal) és nomenat metge de l'Hospital, càrrec que exercirà només uns quants mesos. Morí a Alcover (Alt Camp) l'any 1832.

En **Josep Anton Francesc Canet i Pons** va néixer a **Calaf** el 5 de juny de 1758, fill primogènit del Doctor en Medicina Josep Canet i Jover, de Mirambell (*Vegeu Col·leccionable núm. 7*), i la seva esposa Teresa Pons i Soldevila, de Manresa (*V. Col·leccionable núm. 8*). Fou batejat l'endemà a Sant Jaume de Calaf. Els seus padrins foren el Dr. Francisco Pons, avi matern, de la ciutat de Manresa, i Maria Antònia Rubinat, casada amb el Dr. en Drets Jaume Abadal i de Camats, de la vila de Calaf.

Va créixer a la casa de la **Plaça del Mercat** (de Calaf) que, tot i ser ja antiga, feia relativament poc que havia estat comprada pel seu pare i possiblement reformada en part. El dia 15 d'agost de 1766 morí repentinament el Dr. Josep Canet i Jover, el seu pare, a l'edat de gairebé cinquanta anys, sense fer testament i deixant la vídua en estat de bona esperança. En Josep té **vuit anys**, i els seus germans Calamanda i Jaume, cinc i dos, respectivament. El 7 de febrer següent morí la mare, havent fet testament el dia abans, i és enterrada l'endemà. En morir els pares, queda, com els seus germans, sota la tutela dels seus oncles Ramon, de Mirambell, i Rafel, de Calaf.

El 13 de gener de 1775, a Sant Jaume de Calaf, es casen en Josep Canet i **Francisca López de Ortega**, donzella, natural de Calaf, filla d'Emanuel López de Ortega, "Administrador de las Reales Rentas" al Principat de Catalunya i originari del Regne de Navarra, que havia mort l'any 1771, i d'Emanuela Lacruz i Pitarch, vivent. En el moment del casament el Josep tenia **16 anys** i la **Francisca, 18**.

Als 17 anys en Josep ja era **Batxiller en Filosofia**, cosa que li donava dret al tractament de Micer. Seguidament parla de la "prosecució de sos estudis, que entén continuar en lo curs de la facultat de medicina a la Univ.t de Cervera". Per l'octubre de 1775, la continuació dels seus estudis no era la única preocupació d'en Josep. Signa una **concòrdia** el dia 8 davant el notari Ramon Ballester i compareix dues vegades en dos dies seguits davant el notari Josep Novau, la primera per deixar constància dels seus **drets successoris** i la segona per fer **capítols matrimonials** amb Francisca López.

El Josep i la Francisca van tenir **sis fills**: la Gertrudis Emanuela Antònia (1775-1780), el Pere Josep Francisco (1777-1780), la Miquela Josepa Rita (1779-1780), la Teresa Francisca Miquela (1780-1796), el Ramon (1781-1783) i el Josep (1783-1784). A la mort d'aquest darrer, però, en Josep ja era vidu.

L'**estudiant i pare de família** Canet devia passar dificultats econòmiques, que el van obligar a fer diverses **concòrdies** amb el seu **oncle i tutor Rafel**: Per la primera, del 8 d'octubre de 1775 en Rafel es fa càrrec d'un censal. Pel maig de 1776 "per socórrer ses necessitats i subvenció de la manutenció de sa casa" ven a carta de gràcia **un farraginal per 35 lliures**; pel 13 d'octubre de 1779 ven per **100 lliures** al seu cosí Agustí Canet i Sostres l'ús i servitud dels tres **vaixells de posar-hi vi** que té al celler de casa seva, amb les entrades i eixides de dit celler per la porta principal i la portella de la casa.

Mentrestant, però, el 7 de maig de 1779 obté el grau de **Batxiller en Medicina** "pro Universitate in praemium gratis". El dia 6 d'abril de 1780 en Josep rep el Grau de **Llicenciat** en Medicina al Teatre Menor de la Universitat de Cervera . Quatre dies després li és conferit el títol de **Doctor**.

Comença immediatament a **exercir la medicina** "habiendose merecido buena fama y loores de las Villas en que ha habitado, visitando a tiempo de epidemias contagiosas gratis, y en las ocasiones en que se ha ofrecido en el Hospital de la Villa de Calaff", segons certificat de la Universitat de Cervera..

Entremig dels dos títols, però, es fa una altra concòrdia entre Rafel Canet, d'una part, i el Dr. Josep Canet, Jaume Canet son germà i Ramon Canet, curador d'aquests dos. En ella es fa un **repartiment** de les propietats procedents de l'herència de **Miquel Canet, rebesavi del Dr. Canet i Pons**, en tres parts. Un dels efectes de la concòrdia és que en Rafel lliura a en Josep 150 lliures "perquè pugui amb major prestesa graduar-se de Dr. en la facultat de Medicina", cosa que fa l'endemà mateix.

(Continuarà)